

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021-2024

(skrajne daty)
Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	LINGWISTYKA TEKSTU
Kod przedmiotu*	IC3/24
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	IPiD/Kolegium Nauk Humanistycznych/ UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Profil ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok/ sem. 5
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	Dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Urszula Gajewska, dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska, dr hab. prof. UR Maria Krauz

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5			15						2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student/-ka ma wiedzę z gramatyki opisowej, stylistyki praktycznej, leksykologii i leksykografii, kultury języka
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Student pozna podstawowe zagadnienia teoretyczne dotyczące tekstu, wypowiedzi i dyskurs. Zapoznaje się ze strukturą tekstu, uczy się analizować makro- i mikrostrukturę różnych typów tekstu, co stanowi punkt odniesienia do interpretacji i tworzenia tekstów.
C2	Student szczegółowo pozna problematykę delimitacji tekstu, segmentacji tekstu w dialogu i monologu, analizę wykładników spójności. Omawiane są różne poziomy organizacji tekstu jako całościowo zorganizowanego znaku, jego funkcji, intencji oraz globalnej semantyki. Analizowane są teksty literackie, publicystyczne, naukowe i potoczne.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/-ka zna terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu i funkcjami pełnionymi przez komunikaty pisemne i ustne.	EK_Wo2
EK_02	Student/-ka potrafi krytycznie czytać i interpretować różne typy tekstu, należące do różnych odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne, użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu.	EK_U01
EK_03	Student/-ka analizuje wykładniki spójności, rozpoznaje i ocenia różne techniki tworzenia tekstu.	EK_U10
EK_04	Student/-ka rozumie potrzebę poszerzania swoich kompetencji czytelnicych w związku z krytyczną oceną posiadanej wiedzy i przyjmowanych treści. Ma świadomość istoty wiedzy z zakresu lingwistyki tekstu i potrafi z niej korzystać w sposób samodzielny oraz korzystając ze wsparcia ekspertów.	EK_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Główne kierunki badań nad tekstem. Tekstologia i jej działy. Lingwistyka tekstu a lingwistyka dyskursu.
Pojęcie tekstu, dyskursu, wypowiedzi. Tekst - całościowy komunikat. Ewolucja pojęcia tekst. Kryteria tek-

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

stowości.
Hipertekst jako „wielotekst” nielinearny. Analiza podstawowych struktur stosowanych w Internecie (przykłady struktur hierarchicznych, liniowych, sieciowych). Hipertekst literacki.
Tekst spójny. Kohezja i koherencja. Analiza środków więzy tekstowej ich ekonomii i redundancji. Struktura tematyczno-rematyczna zdania i tekstu.
Metatekst w tekście naukowym. Rola operatorów metatekstowych w różnych typach tekstu.
Status ontologiczny tytułu wobec tekstu. Struktura i funkcje tytułu w tekstach należących do różnych stylów i gatunków.
Delimitacja tekstu i jej wykładniki strukturalne i semantyczne w różnych gatunkach tekstu.
Podział tekstu na akapity. Budowa akapitów.
Tekst a gatunek, typy tekstów. Wzorce strukturalne gatunków.
Weryfikacja osiągnięć studentów w semestrze – ocena końcowa.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Dyskusja, praca w grupach– gry dydaktyczne, rozwiązywanie zadań, ćwiczenia praktyczne – praca z tekstem: tworzenie tekstów, odbiór, analiza i interpretacja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie	ĆW
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, praca w grupach, gry językowe	ĆW
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, redakcja fakultatywnych/obligatoryjnych testów	ĆW
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, krytyczna ocena działań na tekście w trakcie zajęć, umiejętność merytorycznego wskazania podstaw formułowanej oceny	ĆW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Student/-ka nie zna terminologii związanej z teorią tekstu, budową tekstu i funkcjami pełnionymi przez komunikaty pisemne i ustne.	Student ma wiedzę pozwalającą na odróżnienie tekstu, dyskursu i wypowiedzi, potrafi nazwać funkcje tekstu	Student/-ka zna dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne i ustne.	Student/-ka zna bardzo dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne i ustne.

Student/-ka nie wylicza wykładników spójności tekstu, nie rozróżnia ram tekstowych w różnych gatunkowo tekstach	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych i publicystycznych	Student /-ka identyfikuje środki spójności tekstu (kohezję i koherencje) oraz ramę modalną tekstu tekstów naukowych, publicystycznych i literackich
Student/-ka nie potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstów, należących do różnych odmian funkcjonalnych gatunkowych	Potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstu, należące do jednej odmiany funkcjonalnej, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstu, należące do dwu odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować teksty, należące do różnych odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne, użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu
Student/-ka nie umie wyszukiwać i analizować językowych środków spójności tekstu, nie rozpoznaje i nie potrafi ocenić różnych technik tworzenia tekstu	Student/-ka potrafi analizować w tekście podstawowe językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice	Student/-ka potrafi analizować w stopniu dobrym językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice i ocenić kompozycję wybranego tekstu	Student/-ka potrafi analizować i krytycznie oceniać językowe wykładniki spójności linearnej i semantycznej, umie ocenić kompozycję tekstu i granice w różnych gatunkowo tekstach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (<u>udział w konsultacjach</u> , egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, *Tekstologia*, Warszawa 2009.
- B. Boniecka, *Lingwistyka tekstu - teoria i praktyka*, Lublin 1999.
- R. A. de Beaugrande, W. U. Dressler, *Wstęp do lingwistyki tekstu*, Warszawa 1990.
- T. Dobrzyńska, *Tekst*, Warszawa 1993.
- A. Duszak, *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa 1998.
- M. Krauz, *Relacja między tekstem a dyskursem w polskiej literaturze językoznawczej*, „Słowo. Studia Językoznawcze 1”, red. K. Ożóg, Rzeszów 2010.
- M. Krauz, *Incipity recenzji publicystycznych, czyli jak rozpocząć ocenę filmu*, „SŁOWO. Studia językoznawcze”, nr 3, Rzeszów 2012, s. 97-110.
- M. Krauz, *Językowe i pozajęzykowe wykładniki ramy finalnej w recenzji prasowej*, „Słowo. Studia Językoznawcze”, nr 4/2013, s. 84-96.
- A. Wilkoń, *Spójność i struktura tekstu*, Kraków 2002.
- U. Żydek-Bednarczuk, *Wprowadzenie do lingwistyki tekstu*, Katowice 2005.
- Tekstologia*, t. 4-5. Seria: *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań*, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, Lublin 2004.

Literatura uzupełniająca:

- J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin 2001.
- T. Dobrzyńska, *Delimitacja tekstu pisanego i mówionego*, w: *Tekst. Język. Poetyka. Zbiór studiów* pod red. M. R. Mayenowej, Wrocław 1978, s. 101-118.
- S. Gajda, M. Balowski (red), *Styl a tekst*, Opole 1996.
- Gajewska U., *Metatekstemy w języku nauk ścisłych*, Rzeszów 2004.
- A. Kałkowska, *O spójności tekstu*, „Język Polski” 1987, z. 3-5.
- M. Krauz, *Zdania inicjalne w języku polskim*, Rzeszów 1996.
- M. Krauz, *Powtórzenie jako czynnik spajający tekst*, W: *Systematyzacja pojęć w stylistyce*, red. S. Gajda, Opole 1992, s. 247-252.
- M. Krauz, S. Gajda (red.), *Współczesne analizy dyskursu. Kognitywna analiza dyskursu a inne metody badawcze*, Rzeszów 2005.
- Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy*, red. Z. Bilut-Homplewicz, W. Czachur, M. Smykała, Wrocław 2009.
- D. Ostaszewska, *Organizacja tekstu a sposób scalania informacji*, Katowice 1991.
- Tekst. Problemy teoretyczne*, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.
- Tekst. Analizy i interpretacje*, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej